

Rakennus- ja ympäristölautakunta**Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.**

Aika 04.04.2023 klo 17:00 - 19:33**Paikka** Kaupungintalo, kokoushuone tekninen**Käsitellyt asiat**

§		Sivu
§ 30	Kokouksen laillisuuden toteaminen	3
§ 31	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 32	Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Lylyharjun tuulivoimahanke, Kihniö, Parkano ja Kurikka	5
§ 33	Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta	9
§ 34	Kiinteistön liittäminen kiinteistöittäeseen lietteenkuljetukseen / Sydänmaa 100-2	14
§ 35	Maa-aineslupahakemus tilalle Viitanen, Raivala 1-11	17
§ 36	Valitus laittomasta kaatopaikasta ja vaatimus hallintopakkotoimenpiteiden käynnistämisestä	24
§ 37	Täyttölupa ympäristötarkastajan virkaan	28
§ 38	Rakennustarkastajan viranhaltijapäätökset maaliskuu 2023	30
§ 39	Ilmoitusasiat	31
§ 40	Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Kihniön kunnan Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavasta	33

Osallistujat

			Lisätiedot
Läsnä	Niemenmaa Kalevi Pentti Pasi Mattila Mirja Savonen Eira-Maija Kallioniemi Liisa Koivisto Juhani Kaitaranta Kauko	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen	
Muu	Haapaniemi Aki Raisa Karinsalo- Manninen Pentti Keskitalo Soili Jalava	KH:n edustaja esittelijä esittelijä pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Kuusisto Atro		

Allekirjoitukset

	Kalevi Niemenmaa puheenjohtaja	Soili Jalava pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	§:t 30 - 40	
Pöytäkirjan tarkastus	Parkanossa 5.4.2023	
	Liisa Kallioniemi pöytäkirjantarkastaja	Juhani Koivisto pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Yleisessä tietoverkossa www.parkano.fi pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen 5.4.2023 lähtien.

Kokouksen laillisuuden toteaminen

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 30

Päätösehdotus   Kokous todetaan laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös   Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätettiin yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi lisälistalla ollut asia § 40, lausunto Kihniön kunnan Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavasta.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 31

Päätösehdotus Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaksi toimielimen jäsentä. Tarkastusvuorossa ovat Kallioniemi Liisa ja Koivisto Juhani.

Päätös Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Liisa Kallioniemi ja Juhani Koivisto.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Lylyharjun tuulivoimahanke, Kihniö, Parkano ja Kurikka

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 32
145/10.03.02/2022

1029/05.063.0632/2021

RAKYMLTK 17.08.2021 § 7

Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma vaaditaan, kun voimaloiden lukumäärä ylittää 10 kappaletta ja kokonaisteho 45 MW. Lylyharjun tuulipuiston suunnittelualue kattaa yhteensä noin 2520 hehtaarin suuruisen alueen ja se sijoittuu kolmen eri kunnan alueelle, Kihniön, Parkanon ja Kurikan. YVA-menettelyssä tarkasteltavana on kaksi hankevaihtoa ja niin kutsuttu 0-vaihtoehto. Toteutusvaihtoehtoina tarkastellaan YVA-ohjelmavaiheessa 16 ja 14 voimalan vaihtoehtoa. 0-vaihtoehdossa hanketta ei toteuteta. Sähkösiirron osalta tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa. Sähkösiirto on tarkoitus toteuttaa maakaapelilla. Suunniteltujen voimaloiden korkeus on 290 metriä ja yksikköteho 6-10 MW/ voimala.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-menettely on kaksivaiheinen prosessi, joka muodostuu arviointiohjelma – ja arviointiselostusvaiheesta.

Arviointiohjelma

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta ja sen kohtuullisista vaihtoehtoista, kuvaus ympäristön nykytilasta, ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista ja niiden selvittämisestä sekä suunnitelma arviointimenettelyn järjestämisestä.

Arviointiselostus

Arviointiselostuksessa esitetään tulokset laadituista ympäristövaikutusten arvioinneista. Arviointi laaditaan YVA-ohjelman mukaisen suunnitelman ja siitä saadun yhteysviranomaisen (Pirkanmaan Ely) perusteella. YVA-selostuksessa esitetään hankkeen tiedot tarkistettuna sekä yhtenäinen arvio hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Oheisaineistona:

Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma
Kuulutus

Lausuntopyyntö arviointisuunnitelmasta

Valmistelija: rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Ehdotus:

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta lausuu Lylyharjun ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa;

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma vaikuttaa sisältävän pääpiirteittäin ne asiat, jotka lain mukaan arviointiohjelmassa tulee esittää; ympäristövaikutusten arviointiohjelman tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta ja sen kohtuullisista vaihtoehdoista, kuvaus ympäristön nykytilasta, ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista ja niiden selvittämisestä sekä suunnitelma arviointimenettelyn järjestämisestä. Nämä seikat on arviointiohjelmassa kuvattu ymmärrettävästi. Kysymyksessä on kuitenkin hanke, joka vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen. Tuulivoimaloiden tekninen käyttöikä on noin 25-30 vuotta. Positiivisia vaikutuksia hankkeella on todennäköisesti kunnan elinvoimaan. Hanke vastaa ilmastopoliittisiin tavoitteisiin, joihin Suomi on sitoutunut. Vaikutukset saattavat osaltaan olla negatiivisia joillekin osa-alueille, erityisesti esimerkiksi alueen asukkaat/kesäasukkaat, maisemalliset arvot, matkailu, linnusto. Erityisesti lähialueiden asukkaille tuulivoimahanke on merkittävä. Jotta osallisuus toteutuisi, hankkeen selvitykset tulee tehdä huolella. Tärkeää on valmius muokata suunnitelmaa arviointiohjelman mukaisten selvitysten tulosten perusteella siten, että hankkeen aiheuttamat mahdolliset haitat saadaan minimoitua. Lisäksi erityistä huomiota tulee selvityksissä kiinnittää siihen, että hankealueen lähialueille (alle 20 km) on suunnitteilla kolme eri tuulipuistoaluetta. Näiden yhteisvaikutusten selvittäminen on tärkeä tehdä kattavasti. Kattavat mallinnukset erityisesti linnuston muuttoreittien, melun/ välikkeen ja maisemallisesti arvokkaiden alueiden osalta tulee tehdä huolellisesti ja alueen todellisten olosuhteiden perusteella.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 4.4.2023

Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma vaaditaan, kun voimaloiden lukumäärä ylittää 10 kappaletta ja kokonaisteho 45 MW. Lylyharjun tuulipuiston suunnittelualue kattaa yhteensä noin 2520 hehtaarin suuruisen alueen. YVA-menettelyssä alun alkaen oli tarkasteltavana kaksi hankevaihtoa ja niin kutsuttu 0-vaihtoehto. Yhteysviranomaisen lausunnon perusteella on vaihtoehtoihin lisätty VE3, jossa hankevaihtoehdossa on yhteensä voimaloita 10 kappaletta ja niitä ei sijoiteta Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja Kurikan kaupungin alueelle. Sähkösiirron osalta tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa. Sähkösiirto on tarkoitus toteuttaa maakaapelilla. Suunniteltujen voimaloiden korkeus on 290 metriä ja yksikköteho 6-10 MW/ voimala.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 11.5.2017/277 4§ sisältää sen, mitä arviointiselostuksessa tulee esittää.

Pääpiirteittäin asetuksessa mainitut asiakohdat löytyvät ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Arviontiohjelmasta annetussa lausunnossa yhteysviranomaisen on nostanut esiin useita kohtia, jotka ovat olleet puuttellisia tai niitä ei ole esitetty ollenkaan. Hankkeeseen ryhtyvä on arviointiselostuksen liitteessä nro 14 (Vastaus yhteysviranomaisen lausuntoon Lylyharjun tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta) esittänyt, miten yhteysviranomaisen havaitsemiin puutteisiin on reagoitu ja miten ne on otettu huomioon hankkeeseen liittyvien selvitysten tekemisessä. Erityisesti esille nousee useiden eri hankkeiden yhteysvaikutusten arvioiminen. Lylyharjun tuulivoimapuiston lähialueille on rakentumassa ainakin 7 muuta tuulivoima-aluetta alle 20 kilometrin päähän, lähimmät 3 kpl alle 10 km:n päähän. Hankkeeseen ryhtyvä on tuonut esiin, että yva-selostusta laadittaessa mistään lähialuiden voimalaitoksesta ei ole ollut saatavilla voimalatyyppejä ja lähtömelutasoa, joten hankkeiden yhteisvaikutuksia ei ole ollut mahdollista mallintaa.

Näkemäalue-analyysi, melumallinnus

Lylyharjun tuulivoima-alue koostuu suoalueista, metsätalouskäyttöön ojitetuista soita ja kivennäismaan metsistä. Eteläosaan sijoittuu myös pienialaisia peltoja ja turvetuotantoa. Hankealueen ympäristöön sijoittuu metsä-alueita, järviä ja viljelysmaata. Merkittävimmät ja selkeimmät vaikutukset kohdistuvat niille alueille, josta näkemäalueanalyysin mukaan voimalat ovat selvästi havaittavissa. Etäisyyden kasvaessa voimaloiden havaittavuus heikkenee ja niiden maisemaa hallitseva ominaisuus pienenee. Näkemäalue-analyysissä on esitetty vain Lylyharjun hankkeen osalta voimaloiden sijoittuminen maisemaan, yhteisvaikutus ympäröivien hankkeiden kanssa maisemaan ei selviä selvityksestä.

Eri voimalahankkeiden selvitykset ja mallinnukset kohdentuvat vain kyseiseen hankkeeseen. Alueiden, jonne on suunnitteilla useiden toimijoiden hankkeita, luotettava yhteisvaikutusten arviointi jää puutteelliseksi ja siihen ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota. Hankkeisiin ryhtyvällä ei ole intressiä sitä suorittaa ja kyseisten alueiden kunnilla ei useinkaan ole sellaista ylimääräistä resurssia, joka laajoja hankkeiden yhteisvaikutuksia pystyisi riittävän tarkasti arvioimaan. Vaikutukset kuitenkin konkreettisesti otetaan vastaan tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen läheisyydessä. Useiden hankkeiden yhteisvaikutuksien selvittäminen tulee esittää tarkemmin mallinnuksissa.

Tuulivoima-alueen vaikutusalueella sijaitsee Iso-Ristinevan ja Lylyneva. Lylynevalla ja Iso Ristinevalla on lähtötietojen mukaan kohtalaisesti METSO-suojeluohjelman luonnontieteelliset valintakriteerit täyttäviä elinympäristöjä ja uhanalaisia luontotyyppejä. Lylyneva ja Iso Ristineva on pääosin merkitty myös Metsähallituksen arvokkaiksi luontokohteiksi. Suoalue on usemman lintulajin (kurki, joutsen, hanhi, päiväpetolinnut) pesämäalue ja sijaitsee muuttolintujen lentoreitillä. Alueella harjoitetaan aktiivista metsästystoimintaa ja alue toimii retkeilijöiden virkistyskohteena. Tuulivoimaloiden rakentamisella on väistämättä vaikutusta alueen toimintoihin ja selvitysten tekeminen melko lyhytaikaisilla tutkimuksilla ei anna täysin aukotonta ja luotettavaa tietoa hankkeen vaikutuksista alueen luonnonoloihin. Ilmastotyötä ei tule tehdä monimuotoisuuden kustannuksella.

Oheisaineistona:

Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus
Arviointikriteerit
Näkymäalueanalyysi ja valokuvasoitteet
Melumallinnusraportti
Varjostusmallinnus
Asukaskysely, yhteenveto ja kyselylomake
Sähköisen asukaskyselyn yhteenveto
Linnusto ja luontoselvitys
Lepakkoselvitysraportti
Natura-tarvearvio
Tuulivoima-alueen arkeologinen inventointi
Voimajohdon arkeologinen inventointi
Elinkeinohaastattelut
Vastaus yhteysviranomaisen lausuntoon
Kuulutus
Tiedoksi
Lausuntopyyntö

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p.044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että arviointiselostuksessa ei ole riittävästi selvitetty eri toimijoiden tuulivoimahankkeiden välisiä yhteisvaikutuksia melun, näkemäalueiden, linnuston ja eläimistön osalta. Yhteisvaikutukset tulee tutkia tarkemmin ja esittää selvityksissä erityisesti alle 10 kilometrin etäisyydellä sijaitsevien hankkeiden osalta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 33
145/10.03.02/2022

Parkanon tekninen lautakunta pyytää lausuntoa Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan luonnoksesta. Lylyharjun tuulivoimapuistohanke sijoittuu Kihniön, Kurikan ja Parkanon alueille. Kaavaprosessin kanssa samaan aikaan hankkeesta laaditaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Osayleiskaavalla tutkitaan YVA-menettelyssä tarkasteltua maksiratkaisua, joka on Parkanon kaupungin osayleiskaava-alueella enintään 3 voimalaa. Kaavaprosessin tavoitteena on laatia alueelle MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan suoraan käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä. Yksikköteho/voimala on 6-10 MW, jolloin hankkeen kokonaisteho olisi arviolta noin 60-140 MW. Tuulipuiston sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi joko V

Tuulipuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäytöntarpeet ja suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Maakuntakaava

Kaava-alue on osoitettu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 maaseutualueeksi. Suunnittelualueelle sijoittuu lisäksi tuulivoima-alue (tv1), voimalinja (z), kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EoK), turvetuotannon kannalta tärkeä alue (Eot), turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu) ja luonnon monimuotoisuuden ydinalue.

Yleis- ja asemakaava

Parkanon kaupungin alueella on voimassa rantaosayleiskaava, joka on hyväksytty vuonna 2000 ja kaavan muutokset 2013. Hankkeet läheisyyteen sijoittuu rantayleiskaavoitettu Iso Madesjärven eteläpää ja Iso-Somerojärven ranta-alue. Lähimmät ranta-asemakaavoitetut alueet ovat Iso-Madesjärven, Kolhonjärven, Vähä Madesjärven, Vähä Somerojärven ja Iso Somerojärven rannoilla. Parkanon alueella Iso-Somerojärven rannalla on 17 rakennettua lomarakennuspaikkaa ja Iso-Madesjärven rannalla 13 paikkaa. Lähin tuulivoimala sijoittuu noin 1,5 kilometrin päähän näistä.

Tuulivoimaloiden vaikutukset alueen maisemaan

Tuulivoimapuiston rakentaminen muuttaa väistämättä olemassa olevaa maisemakuvaa välttämättömällä vaikutusalueella. Metsäinen alue muuntuu avoimemmaksi, kun uusia huoltoteitä rakennetaan ja vanhoja metsäautoteitä parannetaan. Voimaloiden pystyttäminen vaatii puuston raivaamista 6x180 metrin alueelta.

Voimaloiden läheisyydessä maisemassa tapahtuva muutos on suuri. Lisäksi muutoksen kokemiseen vaikuttaa voimaloiden aiheuttama varjostus ja roottoreista kuuluva ääni.

Kaava-alue ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Kaava-alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita merkittäviä rakennetteja kulttuuriympäristöjä. Alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöskohteita eikä muita kulttuuriympäristökohteita. Varsinaiselle kaava-alueelle ei sijoitu asuin- tai lomakiinteistöjä.

Tuulivoimapuiston vaikutuksia maisemaan on arvioitu vyöhykkeittäin. Välittömänä vaikutusalueena pidetään etäisyyttä 0-200 metriä voimaloista, lähialueena 0-7 km, välialueena 7-14 km ja kaukoalueena 12-25 km. Voimaloiden vaikutusta ja näkyvyyttä arvioidaan vain kyseisen hankkeen osalta. Kaavaselostuksessa kohdassa 8.16 on käsitelty yhteisvaikutuksia alueen muiden voimalahankkeiden kanssa. Alle 20 kilometrin etäisyydelle sijoittuu 8 voimalahanketta, 10 km etäisyydelle 3 voimalahanketta. Kaava-aineistossa ei ole esitetty kuva-aineistoa siitä, että miten lähialueiden voimat näkyvät toisiinsa nähden. Osiossa on arveltu joitain pisteitä, joihin kaikkien lähialueiden voimat saattavat näkyä katselupaikasta riippuen. Oletettavia paikkoja ovat Lylyharjun ja Mäntyperän välinen alue, Koskue, Yli-Koskue ja Vekaraperän ja Korpikulan avoimet peltoalueet, luoteessa yhteisvaikutuksia muodostuu lähinnä Lylyharjun ja Takakangas-Pihlajaharjun välille Luomankylään ja Kuivasjärvelle. Tälle alueelle molempien voimala-alueiden näkyminen on arveltu olevan hyvin kapeaa ja paikottaista ja ollen mahdollista vain avoimilta alueilta. Kuivasjärvellä näkymäalueet ovat laajemmat ja voimat voivat näkyä molemmilta alueilta kohtalaisesti. Näkymäalueita on arvioitu nykyisen tilanteen mukaan, mutta maiseman luonne voi muuttua metsähakkuiden seurauksena, jolloin voimaloiden yhteisvaikutukset voivat korostua.

Vaikutukset luontoon, lintuihin, eläimiin

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä todettiin 12 arvokasta luontokohdetta. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee laaja-alainen ja alueellisesti merkittävä soidensuojeluohjelman kohde Iso-Ristineva. Täällä esiintyy vaateliaampaa suolintulajistoa. Iso-Ristineva ja läheinen Lylyneva on luokiteltu Pirkanmaan alueella maakunnallisesti tärkeiksi lintualueiksi (MAALI) juuri pesimälajistonsa vuoksi. Siellä oleskelevia lajeja on kapustarista, teeri, uhanalaiseksi luokiteltu riekko ja liro. Vesilinnuista alueella oleskelee sinisorsa, laulujoutsen, tavi ja telkkä. Alueella on myös metsoja ja teeriä. Hankeen merkittävämmäksi pesimälinnustoon kohdistuvaksi haittavaikutuksiksi arvioidaan rakentamisen aiheuttamat elinympäristön muutokset ja tuulivoimaloiden aiheuttama häiriövaikutus, joka on pitkäaikainen. Iso-Ristinevan ja Lylynevan alueelle ei kohdistu suoria muutoksia, mutta rakentamisvaiheen melu ja muu häirikö voivat silti karkottaa pesimälinnustoa alueelta. Muuttolintujen osalta törmääminen

voimaloihin saattaa olla mahdollista. Suunnitellun tuulipuiston linnustovaikutuksista yksi merkittävimmistä on kurjen syysmuutto. Hankealue on muuttoreitistä nähden itäpuolelle, jonka kautta arvioidaan vuosittain muuttavan noin 20 000 kurkea. Lylyharjun alue sijoittuu arviolta noin 30 kilometriä pääväylän länsipuolelle. Päämuuttoreitin leveys on noin 80 kilometriä ja sen tarkka sijainti vaihtelee vuosittain vallitsevan tuulensuunnan mukaan. Pääosin kurjet lentävät vaikutusten arvioinnin mukaan voimaloiden yläpuolelle. Vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Meluvaikutukset

Tuulivoimaloiden äänen leviäminen ympäristöön on vaihtelevaa ja riippuu tuulen suunnasta ja nopeudesta. Melun kokeminen on myös subjektiivista eikä sille ole absoluuttisia desibelirajoja. Lähimmät vapaa-ajanrakennuskohteet sijaitsevat 1,5 kilometrin päässä tuulimyllyistä. Meluamallinnuksen mukaan tuulivoimaloiden melu ei ylitä 40 dB ohjearvoja yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Edellinen lause ei tietysti poista sitä asiaa, että voimaloiden aiheuttama ääni saattaa silti olla häiritsevää, vaikka mallinnuksen ohjearvot eivät ylitä, koska kokemus on subjektiivinen.

Vaikutukset alueen kiviaineksiin

Vaikutusten arvioinnissa yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön on kiinnitetty vain vähän huomiota alueen kiviaineshuoltoon. Alueen tiestön rakentaminen, kunnostaminen ja voimaloiden rakentaminen edellyttävät kuitenkin huomattavia kiviainesvaroja. Maakuntakaavassa on Sikamäki osoitettu kallionottoalueeksi ja alueella on myös lupa kallioaineksen ottoon. Nykyistä kallionottoaluetta ei ole kuitenkaan merkitty osayleiskaavaan. Osin Sikamäki on osoitettu luo-1-alueena, mutta kaavaan tulisi merkitä ainakin luvan mukainen maa-ainesten ottoalue. Osayleiskaavassa on sen sijaan osoitettu uusi kiviainesten ottopaikka kaava-alueen eteläosaan.

Sähkösiirto

Alustavan suunnitelman mukaan tuulipuisto liitetään kaava-alueen länsipuolella olevaan Fingrid 110 kV voimajohtoon (VE A) tai rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto Seinäjoki-Rännäri voimajohdon viereen, millä liitytään Fingridin Rännäriin sähköasemaan (VE B). Myös muita vaihtoehtoja tutkitaan muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Suunnitelmat tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelun aikana.

Yhteenveto

Parkanon kaupungin alueelle laadittavassa osayleiskaavassa alueen eteläosaan on sijoitettu uusi maa-ainesten ottoalue. Alueella sijaitsevaa maakuntakaavaan merkittyä kallionottoaluetta Sikamäki ei ole merkitty osayleiskaavan karttaluonnokseen. Alue tulisi merkitä karttaan. Alueella on myös olemassa ottolupa, jolloin sitä voisi hyödyntää mm. alueen tiestön rakentamisessa.

Parkanon kaupungin alueelle sijoittuvalla kaava-alueella ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä luontokohteita tai suojelukohteita. Kaava-alue ja lähiympäristö kuitenkin toimii ja palvelee useiden eläinten ja lintujen asuin- ja pesimäalueena sekä ihmisten virkistys-

ja retkeilyalueena. Alueella harjoitetaan metsäsätystä ja kalastusta. Alue on maisemallisesti joko rakentamatonta tai hyvin satunnaisesti rakennettua metsäaluetta, lukuunottamatta Iso-Somerojärven ja Iso-Madesjärven rannoille sijoittuvia lomarakennuspaikkoja.

Hankeella on väistämättä vaikutuksia alueen eri osa-alueisiin, maisemaan, luontoon, eläimistöön ja virkistyskäyttöön. Koska Suomen energiapolitiikan seurauksena tuulivoimarakentaminen on voimakkaasti kasvanut ja useita eri hankkeita on Parkanon sekä lähikuntien alueilla suunnittelussa, kaavoituksessa ja osa jo valmiitakin, niin hankkeiden yhteisvaikutusten arviontiin tulisi panostaa ja selvityksiä tehdä kattavammin myös tästä näkökulmasta, erityisesti näkemäanalyysin ja maisemavaikutusten suhteen. Vaikutusten arvionnit keskittyvät liiaksi vain yksittäisen hankkeen ympärille.

Oheisaineistona:

Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan karttaluonnos

Kaavaselostus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet

Tuulivoima-alueen arkeologinen inventointi

Linnusto ja luontoselvitys

Lylyharju melumallinnusraportti

Välkeselvitys

Natura tarvearviointi

Lepakkoselvitysraportti

Asukaskysely yhteenveto

Sähköisen karttakyselyn yhteenveto

Sijaintikartta

Lausuntopyyntö tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksesta

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että jokaisella tuulivoimahankkeella on merkittäviä vaikutuksia ympäristöönsä. Parkanon ja lähikuntien alueella on suunnittelussa, kaavoituksessa ja rakentumassa useita eri toimijoiden hankkeita yhtä aikaisesti. Hankkeiden yhteisvaikutusten arvioiminen vaikuttaa usein riittämättömältä ja siitä on työlästä saada selvää kaava-aineiston perusteella. Lähialueiden tuulivoimalahankkeiden yhteisvaikutuksista tulee esittää kattavammat näkemä- ja maisema-analyysit. Kaavakarttaan tulee lisätä jo olemassa oleva Sikamäen kiviaineksen ottoalue.

Käsittely

Keskustelun kuluessa tuli esiin asioita, jotka tulee myös huomioida kaavoituksessa:

Lintujen muuttamisen aikainen törmäysriski tulisi huomioida esim. lapojen värityksellä. Voimakkaan kasvihuonekaasun rikkiheksafluoridin haitat/

mahdollinen vuotaminen, tulee huomioida ilmastonmuutoksen aiheuttajana.
Lautakunta toteaa että kaupungin tulisi varata tuulivoima-asioiden valmisteluun resurssien riittävyys, kaavoituspäätöksiä tehdessään.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti, lisättyinä käsittelyssä esille tulleet asiat.

Kiinteistön liittäminen kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen / Sydänmaa 100-2

Rakennus- ja ympäristölautakunta 21.06.2022 § 11

Alueellinen jätehuoltolautakunta kehotti vuosina 2018 ja 2020 kiinteistön RN:o [REDACTED] omistajaa liittymään kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen. Kyseessä on asumiseen käytettävä kiinteistö osoitteessa [REDACTED]

Koska kehotuksia ei noudatettu, jätehuoltoviranomainen laittoi asian jätelain 126 §:n nojalla vireille Parkanon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa 14.4.2021 valvontamääräyksen antamiseksi. Parkanon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista pyydetään määräyksellään velvoittamaan kiinteistön haltija sakon uhalla liittymään kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen.

Tämän jälkeen ympäristötarkastaja on lähettänyt kiinteistön omistajille tiedotteen asiassa syksyllä 2021 ja keväällä 2022. Viimeisessä tiedotteessa ympäristötarkastaja ilmoitti, että asia viedään ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi, ellei lietekuljetukseen liitytä 31.3.2022 mennessä. Tiedotteessa kerrottiin myös mahdollisuudesta käsitellä liete omatoimisesti.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä 26.4.2022 saadun mukaan kiinteistön omistaja ei ole liittynyt kiinteistöittäiseen lietekuljetukseen eikä jätehuoltoviranomaiselta saadun tiedon mukaan tehnyt ilmoitusta omatoimisesta lietteen käsittelystä.

Lainsäädäntö

Jätelain (646/2011) 32 ja 41 §:ien ja kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaan kaikkien vakinaisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen on oltava kiinteistöittäisen jätehuollon piirissä. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueella kiinteistöt, joissa on tyhjennettävä jätevesijärjestelmä, liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään tilaamalla lietteiden tyhjennys Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

1. todeta, että kiinteistö RN: [REDACTED] ei ole saadun tiedon mukaan liittynyt kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen;

2. ennen asian enempää käsittelyä, varata kiinteistön omistajalle tilaisuuden tulla asiassa kuulluksi ja antaa selvityksenä siitä, miksi kiinteistö ei jätehuoltoviranomaisen kehotuksesta ja jätelain vaatimuksista huolimatta ole liittynyt kiinteistöittäiseen lietekuljetukseen.

Mahdollinen asianosaisselvitys on jätettävä rakennus- ja ympäristölautakunnalle osoitettuna, osoitteella Parkanon kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta, PL 37, 39701 Parkano tai sähköisesti kaupunki@parkano.fi viimeistään neljän viikon sisällä otteen vastaanottamisesta. Asianosaisselvityksen puuttuminen ei estä asian jatkokäsittelyä lautakunnassa.

3. todeta, että asian jatkokäsittely tarkoittaa kiinteistön omistajan velvoittamista liittyä kiinteistöittäiseen lietekuljetukseen. Mahdollisen määräyksen antamisesta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti 250,00 € ja velvoitteen tehosteena käytetään uhkasakkoa.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti

Rakennus- ja ympäristölautakunta 07.02.2023 § 12

Kiinteistön omistaja on ottanut kuulemiskirjeen haastemieheltä 11.11.2022. Kiinteistön omistaja ei ole jättänyt selitystä asian johdosta eikä ole ollut missään yhteydessä asian johdosta. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä 26.1.2023 saadun tiedon mukaan kiinteistö ei ole liittynyt myöskään kiinteistöittäisen lietekuljetuksen piiriin.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää

1. todeta, että kiinteistön RN:o [REDACTED] omistaja ei ole kehotuksista huolimatta liittynyt kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen eikä ole määräajassa antanut selitystä laiminlyönnin johdosta;
2. määrätä kiinteistön omistaja liittymään kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen neljän viikon sisällä päätöksen vastaanottamisesta sekä
3. asettaa määräyksen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka peruserä on 700 euroa ja lisäerä 200 euroa kultakin täydeltä kuukaudelta, jonka laiminlyönti jatkuu.

Lautakunta perustelee päätöstään sillä, että kiinteistöä on kehoitettu liittymään kiinteistöittäiseen lietteenkuljetukseen vuodesta 2018 alkaen eikä kiinteistön omistaja ole noudattanut kehotuksia. Kiinteistön omistaja ei ole myöskään antanut selitystä laiminlyönnin johdosta.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011) 32, 36, 41, 126, 129, 137 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 9 §

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta 25.8.2020 § 17

Käsittelymaksuna peritään Parkanon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan 3 §:n mukaisesti 250 €.

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 34
97/11.03.02.00/2022

Alueelliselta jätehuoltolautakunnalta saadun tiedon mukaan kiinteistön RN:o [REDACTED] omistaja on tehnyt ilmoituksen jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä jätehuoltoviranomaiselle. Jätehuoltosuunnittelija on todennut 8.3.2023, että ilmoituksessa kuvattu käsittely on vaatimusten mukaista.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650.

Esittelijä Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää lopettaa asian käsittelyn, koska määräyksen kohteena oleva kiinteistö on jätehuoltoviranomaiselta saadun tiedon mukaan tehnyt ilmoituksen jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä jätehuoltolautakunnalle.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Maa-aineslupahakemus tilalle Viitanen, Raivala 1-11

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 35
433/11.01.00.05/2023

██████████ Kovesjoelta hakee maa-aineslupaa hiekan ja soran ottamiseksi omistamaltaan tilalta Viitanen RN:o ██████████, os. Pirttijärventieltä lähtevä metsäautotie. Tilan pinta-ala on noin 5,4 ha ja lupaa haetaan 4,3 ha:n alueelle. Alueella ei ole ollut aikasemmin maa-aineslupaa. Yhteyshenkilönä toimii ██████████

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Ottoalue sijaitsee Pirttijärventieltä lähtevän metsäautotien päässä. Suunniteltu ottoalue on soramäki, jossa kasvaa hoidettu kuitupuukokoinen mäntymetsä. Aluetta ympäröivät ojitetut suot.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 ottoalue sijoittuu luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle ja osittain turvetuotannon kannalta tärkeälle alueelle. Luonnon monimuotoisuuden ydinalueen merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintää koskevan kehittämissuosituksen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot.

Alueella ei ole kaupungin maankäytön suunnitelmia. Alue ei sijoitu pohjavesialueelle.

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat noin kilometrin etäisyydelle ottamisalueesta. Lähimpään vesistöön, Kovesjokeen on matkaa noin 350 metriä itään. Häädetkeitaan Natura-alue sijaitsee noin 0,6 km etäisyydellä pohjoisessa ja lännessä noin 0,9 km etäisyydellä. Häädetkeitaan luonnonpuisto sijaitsee lähimmillään noin 1,9 km etäisyydellä luoteeseen. Muutoin lähialueet ovat suo- ja metsäalueita.

Ottamisalueella ei ole tavattu uhanalaisia lajeja eikä se sovellu liito-oravan asuinalueeksi. Lähin teerien soidinpaikka on noin 2 km päässä Lampinevan vanhalla turpeen nostoalueella. Maakotkia on havaittu Häädetkeitaan luonnonsuojelualueella noin 3 km päässä kohteesta.

Suunnitellut ottamis- ja jälkihoitotoimet

Maa-aineslupaa haetaan hiekan ja soran ottamiseksi. Hakemuksen mukaan otettavien ainesten määrä on 190 000 m³ ja lupaa haetaan 10 vuodeksi. Otto aloitetaan puuston poistamisen jälkeen alueelle tulevan tien päätepisteestä, joka sijaitsee lähes ottamisalueen keskellä. Pintamaat, arviolta 15 000 m³, kasataan läjiin ja maisemointia suoritetaan koko ottamistoiminnan ajan työn edistyessä. Lampi tehdään lopuksi.

Pohjaveden pinnan tasoksi on esitetty tasoa +145,35, joka on saatu läheisen Kovesjoen pinnasta. Kaivu ulotetaan hakemuksen mukaan pohjaveden pinnan alapuolelle siten, että alin otosyvyys olisi syntyvän lammen osalta +142,5 ja muutoin +147,50.

Otettava maa-aines käytetään pääosin teiden rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä täyttöihin. Kiviaines ajetaan alueelta olemassa olevaa tiestöä pitkin ensin Pirttijärven metsäautotielle ja edelleen Koniviidantien kautta Parkanoon ja muualle käyttökohteisiin. Tiestön kantavuutta parannetaan tarpeen mukaan.

Naapuritilojen rajoista ottamisalueen reunaan jätetään 10 metrin leveä suojavyöhyke. Jälkihoitotöinä alueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:2,5 lammen osalta ja muualla loivemmaksi. Ottamistoiminnan jälkeen alue palautetaan metsätalouskäyttöön istuttamalla alueelle mäntytaimikko.

Ympäristövaikutusten osalta hakija ilmoittaa, että maa-ainesten otosta tai oton aiheuttamasta liikenteestä ei aiheudu haittaa Häädetkeitaan Natura-alueelle, vaikka liikennöinti tapahtuukin osittain Natura-alueen rajan tuntumassa. Melustakaan ei aiheudu haittaa, kun pääosa työstä tehdään talviaikana. Lammen tekemisellä parannetaan lähialueen vesitaloutta ja alueen läpi kulkevien hirvieläinten ja lintujen viihtymistä asumattomalla alueella.

Asian käsittely

Maa-aineslupahakemus jätettiin Parkanon kaupungille tammikuussa 2023. Lupahakemus kuulutettiin 23.1.-28.2.2023 välisen ajan kaupungin kotisivuilla. Rajanaapureille lähetettiin erillistiedoksianto lupahakemuksen johdosta. Hakemuksen johdosta jätettiin Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutus.

Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutuksen mukaan otettavan aineksen määrä on huomattava ja se rasittaa tietä. Tiekunta edellyttää, että toteutuneista ajomääristä annetaan tiekunnalle vuosittain ilmoitus, jonka mukaan tieyksikkömaksu tai käyttömaksu voidaan määrätä. Lisäksi Koniviidantiellä ja Laksonkyläntiellä on sillat, joiden kunto tulee huomioida. Siltojen painorajoituksia tulee noudattaa ja tiekunnalla on oikeus vaatia ajon keskeyttämistä, mikäli ylimääräistä kulutusta on havaittavissa. Myös kelirikkoaijan painorajoituksia tulee noudattaa. Luvan haltija on velvollinen korvaan tien rungolle aiheutetut vahingot ja neuvoteltava tiestä ennen toimiin ryhtymistä.

Maa-aineslupahakemuksesta pyydettiin lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto, joka on kokonaisuudessaan oheisaineistona.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan ilmakuvatarkastelun perusteella alue olisi jo avattu, jolloin voi olla mahdollista, että rinteeseen on muodostunut erittäin uhanalaisen törmäpääskyn pesimäyhdyskunta. Toiminta ei lausunnon mukaan merkittävästi heikennä Häädetkeitaan Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja. Pintamaiden

kuorintaa ei suositella 1.4.-31.7. välisenä aikana. Hakijan tulee selvittää myös muinaisjäännökset.

Hakemuksessa ei ole esitetty maa-aineksen varastointia tai tukitoiminta-alueita. Polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti.

Pohjaveden pinnan tason ja laadun tarkkailemiseksi tulee asentaa pohjavesiputki riittävän suojakerroksen varmistamiseksi. Pinnan tasoa tulee seurata neljä kertaa vuodessa ja ottaa vuosittain näyte, josta analysoidaan haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt.

Ottoalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan mukaisesti. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle. Luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Pintakerrokseen käytettävät humukset eivät saa päästä huuhtoutumaan lampeen. Lammen syvyys tulee olla vähintään 3 metriä.

Juhani Viitanen on jättänyt lausunnon ja muistutuksen johdosta vastineen 23.3.2023. Siinä esitetään Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutukseen, että hakija toimii, kuten tiehoitokunta muistutuksessaan esittää. Ajomäärät ilmoitetaan sekä siltojen ja teiden painorajoituksia noudatetaan. Vahinkojen osalta ollaan valmiita neuvottelemaan tiekunnan kanssa korvauksista.

ELY-keskuksen lausuntoon hakija toteaa, että pieneltä osalta on otettu sora-ainesta omaan käyttöön 500-1000 m³ yhteensä. Pintamaiden kuorintaa ei tehdä 1.4.-31.7. välisenä aikana. Törmäpääskyjä ei alueella ole, mutta ne huomioidaan, mikäli niitä ilmaantuu.

Alueella ei tule olemaan varsinaista varastointia eikä tukitoimintoja seulomista lukuun ottamatta. Polttoaineita ja öljytuotteita ei säilytetä alueella. Työkoneet tankataan huoltoautoissa olevista säiliöistä. Huoltotoiminnat suoritetaan pääsääntöisesti muualla kuin ottamisalueella.

Pohjaveden seuraamiseksi asennetaan havintoputki ja pohjaveden pintaa seurataan lupaehtojen mukaisesti. Laatua seurataan, jos laadussa havaitaan muutoksia.

Tarkastelu

Ympäristötarkastaja tarkasti ottotilanteen 24.2.2023. Tarkastuksen perusteella maa-ainesten ottoalue on hoidettua talousmetsää. Erityisiä luontoarvoja ei havaittu tarkastuksella.

Oheisaineistona alueen sijaintia osoittava kartta, ilmakekuva, sijainti Natura-alueeseen nähden, ote maakuntakaavasta, ottosuunnitelma sekä ELY-keskuksen lausunto.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä [REDACTED] maa-aineslupahakemuksen tilalle RN:o [REDACTED] ensisijaisesti seuraavin lupamääräyksin ja muutoin hakemuksen mukaisesti.

Lupamääräykset:

1. Luvan voimassaolo ja vastuhenkilö

Lupa on voimassa 4.4.2033 asti, mihin mennessä ottotoiminta maisemointineen on viimeistään suoritettava.

Hakija on nimennyt ottotoiminnan yhteyshenkilöksi **Juhani Viitasen**, jonka velvollisuutena on valvoa, että maa-ainesten otossa ja alueen jälkihoidossa noudatetaan tämän luvan määräyksiä. Mahdollisista yhteyshenkilön vaihdoksista tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

2. Ottamisalueen rajaus, sallitut ottotasot ja merkinnät

Ottamistoiminta on sallittu hakemuksessa esitetyllä alueella siten, että naapuritiloihin jää vähintään 10 metrin suojavyöhyke. Suojavyöhyke tulee jättää kaiken toiminnan ulkopuolelle niin, että puusto ja muu kasvillisuus säilyvät vyöhykkeellä. Ottamisalueen rajat on merkittävä mastoon selvästi havaittavin paaluin.

Ennen ottotoiminnan aloittamista ottoalueelle tulee asentaa pohjavesiputki, mistä tulee mitata pohjaveden taso ja lähettää se valvontaviranomaiselle. Maa-ainesten suurin sallittu ottosyvyys on lammikon ulkopuolelle jäävällä alueella +147,50, ellei pohjavesiputkesta saadun pohjaveden korkeustiedon perusteella edellytetä muuta suojakerrosta. Suojaetäisyys ylimmän havaitun pohjaveden pinnan korkeuteen tulee olla vähintään 2 metriä muualla kuin syntyvässä lammikossa. Muodostuva lampi tulee kaivaa vähintään 3 metrin syvyiseksi, mikäli maa-aineksia otetaan pohjaveden tason alapuolelta suunnitelman mukaisesti.

Ottoalueella tulee olla korkeusmerkintä (kolmiopukki tai vastaava), mistä ottokorkeus on tarkistettavissa kaikkina aikoina.

3. Pohjavesien suojelu

Polttoaineita, muita ympäristölle vaarallisia kemikaaleja tai vaarallisia jätteitä ei saa varastoida ottamisalueella. Työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella. Työkoneiden säilytyspaikkana voidaan käyttää ottoalueen ulkopuolista aluetta, joka on suojattu maaperän pilaantumiselta asianmukaisin suojauksin.

4. Turvallisuus ja liikennöinti

Ottoalueen jyrkät reunat on suojattava suojaköysin ja varoituskilvin. Rintasten luiskien yläpuolelle ei saa varastoida turvallisuutta heikentäviä maseja tai suuria kiviä.

Maa-ainesten kuljetuksista ja liikennöinnistä yksitysteillä tulee sopia tiehoitokuntien kanssa hakijan vastineessa esittämin tavoin.

5. Maisemointi ja jälkihoitotyöt

Ottotoiminnan päätyttyä reunat tulee luiskata vähintään kaltevuuteen 1:3 ja reunat tulee pyöristää ympäristön maastoon sopiviksi. Alueelle syntyneet kulkureiitit tulee rouhia vettä läpäiseviksi.

Luiskille ja pohjalle tulee levittää varastoidut pintamaat ja rakentaa niistä riittävä kasvualusta metsän kasvulle. Alueella tulee tehdä täydennysistutuksia, mikäli metsä ei uudistu maisemoinnin jälkeen tehtävillä istutuksilla.

6. Suoritettavat tarkastukset ja valvonta

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tämän luvan mukaisesti luvanhakijan on pyydettävä valvontaviranomaista pitämään paikalla aloitustarkastus, missä todetaan pohjavesiputken asentaminen ja pinnanmittaus, otto- ja kaivualueen merkinnät sekä mahdolliset koneiden säilytyspaikkojen rakenteet.

Vuositarkastus pidetään vuosittain ja lopputarkastus pidetään ennen lupajan päättymistä, kun maa-ainesten otto on tehty loppuun ja jälkihoitotyöt suoritettu.

Maa-ainesten ottajan on vuosittain tehtävä maa-aineslain mukainen ilmoitus otetun maa-ainesten määrästä Notto-järjestelmään tai valvontaviranomaiselle maa-ainesasetuksen 9 §:n mukaisesti.

7. Seuranta

Pohjaveden pinnan korkeuden ja laadun tarkkailemiseksi tulee asentaa ennen maa-ainesten ottoa pohjavesiputki, jonka tulee soveltua pohjaveden näytteen ottoon.

Pohjaveden pinnankorkeus tulee mitata alueen pohjavesiputkista neljännesvuosittain ja toimittaa tulokset valvontaviranomaiselle viimeistään vuoden loppuun mennessä kultakin vuodelta.

Pohjavesiputkesta tulee ottaa pohjavesinäyte, mikäli ottotoiminnasta tarkastusten tai muun tiedon perusteella valvontaviranomainen katsoo, että toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa.

8. Vakuus

Jälkihoitotöiden vakuudeksi tulee asettaa 10 000 €:n vakuus siten, että se on voimassa niin kauan kunnes maa-ainesten otto on kokonaan suoritettu, kuitenkin vähintään vuoden lupapäätöksen voimassa olon jälkeen. Mikäli luvan ehtoja ei noudateta, Parkanon kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat työt vakuuden turvin.

Päätöksen perustelut

Kun huomioidaan lupahakemus, saadut lausunnot, tehty tarkastus ja päätöksen lupaehdot, voidaan lupa maa-ainesten ottoon myöntää. Maa-ainesten otosta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaista maa-aineslain 3 §:n tarkoittamaa kauniin maisemakuvan turmeltumista, erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai pohjavesialueen vedenlaadun vaarantumista, että lupaa ei tulisi myöntää. Maa-ainesten otto ja

kuljetukset eivät heikennä merkittävästi myöskään niitä luontoarvoja, joiden perusteella Häädetkeidas kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

Pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailemiseksi asennettava pohjavesiputki on tarpeen, jotta alueen pohjaveden korkeudesta saadaan luotettava kuva. Sen perusteella voidaan edellyttää riittävä suojavyöhyke, jolloin vältetään aiheuttamasta vaara pohjavedelle.

Suojaetäisyys naapuritilaan edellytetään hakemuksen mukaisesti 10 metriin. (lupamääräys 2)

Lupamääräykset 3 ja 5 on annettu pohjaveden laadun turvaamiseksi pohjavesialueella. Valvonta- ja seurantamääräykset on annettu asianmukaisen valvonnan mahdollistamiseksi (lupaehdot 6 ja 7).

Liikennöinti yksityisteillä on tienpitäjän ja maa-ainesluvan haltijan välinen asia, eikä ympäristölupaviranomainen voi asettaa ehtoja tienpidon osalta, ellei tie kulje maa-ainesten ottoalueella. Hakija on kuitenkin ilmoittanut ottavansa huomioon tiehoitokunnan muistutuksessa esitetyt seikat.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon ilmoitetaan, että pohjaveden laadun tarkkailua ei edellytetä säännöllisesti tapahtuvaksi, kun vuotuiset ottomäärät ovat vähäiset, ottoalue ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ja seuranta on mahdollista myös muodostuvan lammikon vuoksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin määrätä näytteenoton tarvittaessa.

Arkeologista selvitystä ei katsota tarpeelliseksi, koska lähialueellakaan ei ole tiedossa kohteita eikä soiden keskellä olevalla kumpareella ennalta arvioiden ole arkeologista merkitystä. Lähimmät tiedossa olevat arkeologiset kohteet ovat kiviröykkiöitä, jotka sijaitsevat Häädetkeitaalla 2,6 km ja Kartiskakorvessa 3,5 km etäisyydellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 4, 6, 7, 10-13, 19, 20 ja 23 §:t

VNa maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 6-9 §:t

VNa kaivannaisjätteistä

Rakennus- ja ympäristölautakunta 25.8.2020 § 17

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Maa-ainesluvan tarkastusmaksuna peritään maa-ainestaksan mukaisesti 3 630,00 €.

Päätöksestä tiedottaminen

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksestä kuulutetaan kaupungin kotisivuilla 6.4.-11.5.2023 välisen ajan. Päätös lähetetään hakijalle, muistutuksen tekijälle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Muutoksenhaku

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Viimeinen valituspäivä on 11.5.2023.

Merkitään, että Mirja Mattila ei osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon. Esteellisyyseruste: hallintolaki 28.1 § 1. kohta; osallisuusjäävi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Valitus laittomasta kaatopaikasta ja vaatimus hallintopakkotoimenpiteiden käynnistämisestä

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 36
486/11.03.00.04/2023

██████████ on lähettänyt rakennus- ja ympäristölautakunnalle seuraavan valituksen ja hallintopakkopyynnön koskien Parkanon Keräystuote Oy:n toimintaa:

”Parkanon Keräystuote Oy on tehnyt kiinteistönsä alueelle Sahatie 1:ssä jätebetonin läjitystä. Vaadin Parkanon kaupunkia ryhtymään hallintopakkotoimiin ja tekemään tutkintopyyntö esitutkintaviranomaiselle yrityksen toiminnasta.

Yrityksellä ei ole toimintaansa lainvoimaista ympäristölupaa. Missään Parkanon kaupungin myöntämistä ennakoaloitustilastoista ei ole mainintaa kaatopaikasta, johon betonijätettä tai muuta jätejätettä loppusijoitettaisiin kiinteistön alueelle tai sen ulkopuolelle. Läjitysalue on ennakoaloitustilastossa määritellyn jätealueen ulkopuolella.

Yritys on hakenut toimenpidelupaa alueen asvaltointiin, mutta toimenpidelupahakemuksessa ei ollut tarkoituksenmukaista selitystä hankkeelle. Alue on kolmion muotoinen ja maastokartan mukaan se viettää alamäkeen noin 2,5 metriä. Lisäksi yrityksellä on runsaasti asfalttikenttää käytössään jo muutenkin. Alueen hulevesiä ei ole ohjattu mitenkään. Käytettävän betonijätteen määrä ei ole mitenkään pieni.

Parkanon Keräystuote Oy on toiminut kierrätysalalla jo pitkään ja hakenut ympäristölupia, joten kyse ei voi olla yrityksen huolimattomuudesta.

Jätebetonin läjittäminen ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti rikkoo rikoslain 48 luvun 1 §:ää ja laiminlyönti velvollisuudesta hakea ympäristölupaa rikkoo rikoslain 48 luvun 3 §:ää. Rikoksentehtäjälle rangaistus vähäisemmästä ympäristörikkomuksesta on sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta.

Parkanon Keräystuote Oy on lisäksi läjittänyt Poikkeusjärven rantaan murskekasoja kiinteistön 581-435-876-3 alueelle. Aiemmasta valituksesta annetun Parkanon kaupungin rakennustarkastajan vastauksen mukaan ne ovat murskekasoja. Ne siis eivät ole aita- tai patorakennelma, joiden tekeminen vaatisi vähintään toimenpideluvan. Kiinteistö 581-435-876-3 ei kuulu yrityksen hakeman ympäristöluvan alueeseen. Jätebetonista tehty murskekasa huuhtoutuu hulevedestä, joka ohjautuu betonin haitta-aineet mukanaan 10 metrin etäisyydellä olevaan Poikkeusjärveen.

Yritys ei ole ELY-keskuksen tietojärjestelmän mukaan tehnyt MARA-aseutuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakennuksessa 7.12.2017/843) mukaista ennakoilmoitusta. Lisäksi ympäristölain ja jätelain sisältöä ja sen perusteella annettua ennakoaloitustilastoa ei voi ohittaa alempitasoisen lainsäädännön mukaisella luvalla tai ilmoituksella.

Mahdollisesti yrityksellä ei ole ollut aikomusta kierrättää vastaanottamaansa jätettä.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa KHO 2013:182 on käsitelty aihetta. Kyseessä voi olla esimerkiksi jätteiden kaatopaikalle sijoittamisesta seuraavien kaatopaikkamaksujen kiertäminen epätarkoituksenmukaisella tavalla tehtävässä maantäytössä.

Jätteiden hyödyntäminen tulee erottaa loppusijoittamisesta. Jätteiden hyödyntämisen tulee olla tarkoituksenmukaista. Ammattimaista ja laitosmaista hyödyntämistä ei pidä sallia pienimuotoisena hyödyntämisenä rekisteröintimenttelyn tai ympäristölupamenettelyn kiertämiseksi. Yritys on niemenomaan hakenut kiinteistön alueelle ympäristölupaa, jota tämä toiminta ei vastaa. Aiemman MARA-asetuksen (591/2006) perustelumuiistiossa nimenomaisesti korostetaan asetuksen tavoitetta sallia jätteiden hyödyntäminen ilman ympäristölupaa "tarkoituksenmukaisen maarakentamisen" yhteydessä estäen samanaikaisesti jätteiden loppusijoittamisen "naamioimisen" MARA-asetuksen nojalla tapahtuvaksi hyödyntämiseksi.

Hallintopakkomääräyksellä ohjataan yritystä poistamaan laitton kaatopaikkansa ja estämään vastaava toiminta jatkossa. Parkanon kaupungin ympäristötarkastajalla on asia ollut tiedossaan ja yritykselle on pitänyt antaa ohjeita toimintansa korjaamiseen. Parkanon kaupungin toimet ovat olleet tehottomia kelvottomia yrityksiä.

Valvontaviranomaisena Parkanon kaupungilla on velvollisuus tehdä yrityksen toiminnasta tutkintapyyntö esitutkintaviranomaiselle. Hallintoviranomaisten toimivaltaan ei kuulu pohdinta kuka on syyllinen, onko teko tahallinen vai tuottamuksellinen. Näiden asioiden selvittäminen kuuluu poliisin ja muiden esitutkintaviranomaisten toimivaltaan. Säädösten vastaisesti toimineiden saattaminen edesvastuuseen toiminnastaan on tärkeää, jotta voidaan estää velvoitteiden laiminlyönnistä hyötyminen rehellisesti toimivien kustannuksella."

Kirjeessä on lisäksi kartta laittoman kaatopaikan sijainnista.

Tarkastelu

Betonijätteen ajosta varastokasaan kiinteistöllä on ilmoitettu ympäristötarkastajalle toisen henkilön toimesta 30.11.2022, minkä jälkeen ympäristötarkastaja pyysi Parkanon Keräystuote Oy:n selvitystä asiasta 1.12.2022. Ajosta ilmoitettiin uudelleen 8.12.2022 ja ympäristötarkastaja toisti selvityspyynnön yritykselle.

Parkanon Keräystuote vastasi selvityspyyntöön 14.12.2022. Yritys ilmoitti, että ajetusta betonijätteestä on lähetetty näyte tutkittavaksi. Yrityksellä on tarkoitus täyttää 200 m² alue betonijätteellä ja asfalttirouheella, minkä jälkeen varastoalue asfaltoidaan kesällä 2023. Kun yritys saa tulokset betonijätteen kelpoisuudesta maarakentamiseen, tekee yritys MARA-ilmoituksen ELY-keskukselle.

Tämän jälkeen ympäristötarkastaja ilmoitti valituksen ja hallintopakkopyynnön tekijälle, että Keräystuote tekee MARA-ilmoituksen, kun liukoisuustestin tulokset valmistuvat.

Parkanon Keräystuote ilmoitti 17.1.2023, että betonin liukoisuustestin mukaan jäte kelpaa maarakentamiseen ja yritys pyysi neuvoa MARA-ilmoituksen tekemiseen. Ilmoituksen täyttämisen jälkeen ELY-keskus edellytti yritystä selvittämään täytön mahdollisesti edellyttämän maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen luvan tarpeen, koska täytön tulee olla suunnitelmallista. Yritys selvittikin täytön MRL:n mukaista luvan tarvetta, ja haki rakennustarkastajan ohjeistamana varastoalueelle toimenpideluvan rakennusvalvonnalta. [REDACTED] jätti toimenpidelupahakemukseen huomautuksen.

Pirkanmaan ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan Parkanon Keräystuote on tehnyt MARA-ilmoituksen 20.1.2023 ja ELY-keskus odottaa ilmoitukseen täydennyksiä.

Yhteydenotossa viitataan myös Poikkeusjärven rannan tuntumaan tehtyyn maa-ainevalliin. Se on tehty erijakeisista puhtaista murskeista siten, että hulevesien mukana kulkeutuva kiintoainekset pidättyy siihen ja kiintoaineksen kulkeutuminen Poikkeusjärveen estyy. Murskevallin käsittely Metsäparooni Oy:n ympäristöluvan yhteydessä vesiensuojelukeinona ja Parkanon Keräystuote on hankkinut myös kiinteistön RN:o 581-435-876-3 omistukseensa mm. vesiensuojelurakenteita varten.

Lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain 179 §:n mukaan, jos laissa annettuja säädöksiä ei noudateta, on valvontaviranomaisen asian laatu huomioon ottaen kehoitettava lopettamaan toiminta ja ryhdyttävä laiminlyönnin oikaisemiseksi toimiin hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Toiminta voidaan keskeyttää ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella vain, mikäli pilaantumisen vaara aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisen terveydelle tai siitä voi aiheutua huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle.

Edelleen ympäristönsuojelulain 188 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen toiminnasta rikosasiassa. Sen mukaan valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus ysl:n 224 ja 225 §:ien mukaisista rikkomuksista ja laiminlyönneistä poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää yhteydenoton johdosta, että valitus ja hallintopakkopyyntö eivät aiheuta toimenpiteitä seuraavin perustein:

Tutkintapyyntöä tai hallintopakkoa ei katsota tarpeelliseksi, koska toiminnanharjoittaja on ryhtynyt toimenpiteisiin MARA-ilmoituksen tekemiseksi ja toimenpideluvan hakemiseksi annetun ohjeistuksen mukaisesti. MARA-ilmoitus on jätetty ELY-keskukselta saadun tiedon mukaan 20.1.2023 ja toimenpidelupahakemus rakennusvalvontaan 30.1.2023. Molempien käsittely on vielä kesken.

Betonijätteen välivarastoinnista hyödyntämispaikan läheisyydessä ei ole lautakunnan käsityksen mukaan aiheutunut toimenpidepyyntöä tekijälle haittaa tai vahinkoa eikä varastoinnista ole aiheutunut myöskään haittaa tai vaaraa ympäristölle. Jätteen hyödyntämismahdollisuus kiinteistöllä ratkaistaan ELY-keskuksen käsittelemän MARA-ilmoituksen yhteydessä ja varastoalueen rakentaminen rakennusvalvonnassa toimenpideluvan yhteydessä. Mikäli ELY-keskus ei hyväksy betonijätteen hyödyntämistä kiinteistöllä, se edellytetään ajettavaksi muualle hyödynnettäväksi.

Lautakunta ilmoittaa, että hallintopakkoasian vireillepanijalla on oikeus tehdä tutkintapyyntö, mikäli katsoo kokeneensa haittaa betonimurskeen välivarastoinnin johdosta.

Päätös lähetetään valittajan ja Parkanon Keräystuote Oy:n lisäksi Pirkanmaan ELY-keskukselle, joka käsittelee MARA-ilmoituksen.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Täyttölupa ympäristötarkastajan virkaan

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 37
537/01.01.01.00/2023

Ympäristötarkastaja on siirtymässä eläkkeelle syksyllä 2023 ja ennen eläköitymistään hän käyttää kertyneen lomaoikeutensa.

Ympäristönsuojelulain mukaisista kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa. Parkanossa ympäristönsuojeluviranomaisena toimii hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristölautakunta, jolle ympäristötarkastaja valmistelee ja esittelee ympäristönsuojelua koskevat asiat. Toimivaltaa on siirretty ympäristötarkastajalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään.

Hallintosäännön mukaan ympäristötarkastajan tehtäviin kuuluu:

1. määrää maa-ainelupahakemusten tarkastamisesta perittävän taksaan perustuvan tarkastusmaksun ja määrää maksuunpanon;
2. määrää maa-ainesten oton valvonnasta perittävän taksaan perustuvan valvontamaksun ja määrää maksuunpanon;
3. käsittelee ympäristönsuojelulain 118, 119 ja 120 §:ssä tarkoitetut ilmoitukset;
4. käsittelee ympäristönsuojelulain 116 ja 117 §:n mukaiset toiminnan rekisteröinnit;
5. valmistelee ympäristönsuojelua koskevat lausunnot, lausunnot maankäyttöön, kuten maa-ainesten ottamiseen ja kaavoitukseen, liittyvistä asioista;
6. määrää taksaan mukaisen ympäristönsuojeluviranomaisen maksun ja määrää maksuunpanon rakennusja ympäristölautakunnan määräämissä rajoissa;
7. ympäristönsuojelulain 172 §:n, jätelain 122 ja 123 §:n, vesilain 14:3 §:n sekä MRL 183 § 3 momentin mukainen tarkastusoikeus MRL 13a luvun mukaisia hulevesiä koskevissa asioissa;
8. käsittelee ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaiset hakemukset talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeamiseksi.

Ympäristötarkastajan pätevyysvaatimuksena on virkaan soveltuva korkeakoulututkinto sekä riittävä käytännön kokemus ympäristönsuojelun tehtävistä. Ympäristölupien ja maa-ainelupien valmistelu ja valvonta ovat kokonaan ympäristötarkastajan vastuulla.

Kihniön kunnan kanssa on voimassa oleva yhteistyösopimus, jolla Kihniön kunnalle myydään ympäristötarkastajan työpanosta 1 päivä viikossa.

Parkanon kaupungille tarvitaan uusi ympäristötarkastaja mahdollisimman nopeasti lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se myöntää täyttöluvan ympäristötarkastajan virkaan nykyisen viranhaltijan siirtyessä eläkkeelle ja julistaa viran julkisesti haettavaksi, sekä valitsee hakijoiden haastattelutilaisuuteen lautakunnan edustajat; puheenjohtajan lisäksi kaksi jäsentä. Haastattelutilaisuuteen osallistuu lisäksi tekninen johtaja, ympäristötarkastaja, rakennustarkastaja ja lupasihteri.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti. Lautakunta valitsi haastattelutilaisuuteen puheenjohtajan lisäksi jäsenet Eira-Maija Savosen ja Pasi Pentin.

Rakennustarkastajan viranhaltijapäätökset maaliskuu 2023

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 38
403/00.04.05.00/2023

Rakennustarkastajan tekemät viranhaltijapäätökset maalis-huhtikuu 2023.

Oheisaineistona päätösluettelo.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta merkitsee rakennustarkastajan viranhaltijapäätökset tietoonsa.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ilmoitusasiat

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 39

1. Saapuneet päätökset:

Vaasan hallinto-oikeus

Päätös 24.3.2023 valitukset ympäristölupa-asiassa / A-P Niemi Oy:n Ahvenlammenevan turvetuotantoalue. Hallinto-oikeus on hylännyt lähikiinteistöjen valitukset. Päätöksen mukaan valituksenalaisen päätöksen mukaisesta toiminnasta ei voida katsoa aiheutuvan ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitettua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta pölyn ja melun muodossa.

Alueellinen jätehuoltolautakunta / jätehuoltopäällikkö

Jätehuollon järjestäminen jätehuoltomääräyksistä poiketen:

- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, poikkeus myönnetty jätteenkuljetukseen liittymisen osalta
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, keskeytys lietesäiliön tyhjennyksen osalta myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Kovesjoki, sekajäteastian tyhjennysten pitempiaikainen keskeyttäminen myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, sekajäteastian tyhjennysten pitempiaikainen keskeyttäminen myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, sekajäteastian tyhjennysten pitempiaikainen keskeyttäminen myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, sekajäteastian tyhjennysten pitempiaikainen keskeyttäminen myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, sekajäteastian tyhjennysten pitempiaikainen keskeyttäminen myönnetty
- Kiinteistö RN:o [REDACTED] Parkano, poikkeus myönnetty jätteenkuljetukseen liittymisen osalta

2. Tiedoksi lautakunnalle:

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

- Lausunto ympäristönsuojelulain 80 §:n mukainen arvio ympäristöluvan tarkistamisen tarpeesta uusien päätelmien vuoksi / Lännen Painepuu Oy. Ympäristölupaa ei ole tarpeen tarkistaa uusien BAT-päätelmien johdosta.
- Ruoppaus- ja niittoilmoitus / kiinteistö 581-437-876-6 Vuorijärvi.
- Lausunto vesistöalituksen luvanvaraisuudesta, kaapelin sijoittaminen vesistöön, Viinikanjoki / Power Prof Partners Oy. Hanke voidaan toteuttaa ilman vesilain mukaista lupaa.

Metsähallituksen Luontopalvelut

Tutkimuslupa näytteenottoon ja liikkumiseen suojelualueilla:

- kääväkkäiden siirtoistutus / Luonnonvarakeskus Luke
- hyönteisten näytteenotto / ympäristöhallinnon Hemiptera-työryhmä

Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystalvet

Ympäristöterveydenhuollon talvet / tilinpäätös 2022. Parkanon toteuma vuodelta 2022 oli 135 611 €, mikä oli alhaisempi kuin aikaisempina vuosina 2021 (159 503 €) ja 2020 (166 016 €).

Kontomän Oy (Eurofins Ahma Oy)

Majahohkan turvetuotantoalueen kuormitus- ja vesistötarkkailut vuonna 2022. Kivijoen vesi oli tarkkailun mukaan rehevää ja elokuulla erittäin rehevää tuotannon alapuolella. Vesi oli myös runsashumuksista, kiintoainespitoista, sameaa ja hapanta. Heikoimmillaan vesi oli elokuussa. Turvetuotannolla saattaa olla vaikutusta Kivijoen vedenlaatuun fosforin, typen ja kemiallisen hapenkulutuksen osalta. Vesistöä kuormittavat lisäksi muut turvetuotantoalueet sekä maanviljely.

Aholanniitun turvetuotantoalueen kuormitus- ja vesistötarkkailut vuosi 2022. Kirjasluoman vesi oli rehevää ja elokuussa erittäin rehevää. Vesi oli myös runsashumuksista, tummaa ja sameaa. Veden laatu oli Kirjasluomalla suhteellisen samankaltaista vaikutusten ylä- ja alapuolella. Kiintoaineen ja raudan pitoisuudet olivat korkeampia tuotannon alapuolella. Kuusijärven vesi oli rehevää, runsashumuksista, tummaa ja lievästi sameaa. Veden pH oli hapanta huhtikuussa ja neutraalia elokuussa.

A-P Niemi Oy (Eurofins Ahma Oy)

Ahvenlammennevan turvetuotantoalueen kuormitus- ja vesistötarkkailut vuonna 2022. Pirttiluoman vesi oli rehevää, tummaa ja runsashumuksista. Lisäksi vesi oli lievästi sameaa ja pH oli happaman puolella. Kemiallisen hapenkulutuksen osalta turvetuotannolla oli mahdollinen kuormittava vaikutus, mutta muiden kuormitteiden osalta pitoisuudet olivat suhteellisen samaa tasoa tuotantoalueen ylä- ja alapuolella.

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta merkitsee päätökset ja tiedotteet tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto Kihniön kunnan Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavasta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 40
517/00.04.03/2023

Kihniön kunnan tekninen toimi pyytää Parkanon kaupungin lausuntoa Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Lylyharjun tuulivoimapuistohanke sijoittuu Kihniön, Kurikan ja Parkanon alueille. Koko hankealueelle suunnitellaan enintään 14 tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimaloiden koko on 290 metriä. Kaavaprosessin kanssa samaan aikaan hankkeesta laaditaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Osayleiskaavalla tutkitaan YVA-menettelyssä tarkasteltua maksiratkaisua, joka on Kihniön kunnan osayleiskaava-alueella enintään seitsemän (7) voimalaa. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle tuulivoimaloiden rakentaminen laatimalla MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Sähkösiirto

Alustavan suunnitelman mukaan tuulipuisto liitetään kaava-alueen länsipuolella olevaan Fingrid 110 kV voimajohtoon (VE A) tai rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto Seinäjoki-Rännäri voimajohdon viereen, millä liitytään Fingridin Rännärin sähköasemaan (VE B). Myös muita vaihtoehtoja tutkitaan muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Suunnitelmat tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelun aikana

Osayleiskaavan tavoitteet

Tuulipuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäytöntarpeet ja suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet

Maakuntakaava

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu tuulivoima-alue (tv1), kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EoK, turvetuotannon kannalta tärkeä alue (Eot), turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu) ja S-merkinnällä varustettu alue eli suojelualue. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallispuistot ja luonnonpuistot sekä soiden-, rantojen-, vanhojen metsien, lehtojen- ja lintuvesiensuojelualueet. Merkinnällä osoitetaan myös ne suojelualueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain ja/tai muun lainsäädännön perusteella, sekä koskien suojelulla rauhoitetut kosket. Tätä aluetta koskee suojelumääräys; *alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset, ja*

alueiden toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti valtio. Muiden alueiden osalta suojelun toteutus päätetään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Yleis- ja asemakaava

Kihniön kunnan alueella ei hankealueella ole voimassa olevaa yleiskaavaa tai ranta-asemakaavoja. Alue on kaavoittamatonta.

Hankealue (Kihniö)

Hankealueella ei sijatse vakituisia asuinrakennuksia tai vapaa-ajanrakennuksia. Hankealueella sijaitsee Lylyneva ja Iso-Ristineva; Lylynevalla ja Iso Ristinevalla on kohtalaisesti METSO-elinympäristöjä ja uhanalaisia luontotyyppisiä. Lisäksi ne muodostavat linnustollisesti merkittävän alueen ja arvokkaan suo- ja metsäkokonaisuuden.

Havaintoja osayleiskaavaluonnoksesta

Osayleiskaavassa Lylyneva-Ristineva alueelle on osoitettu vain pienet luon-1 –alueet, vaikka laaja luonnontilainen suokokonaisuus on maakuntakaavassa osoitettu suojelualueena (S). Kohde kuuluu myös soiden suojeluohjelman täydennyskohteisiin ja on linnustoltaan maakunnallisesti arvokas. Lylynevan rajalle on juuri perustettu uusi vanhan metsän luonnonsuojelualue yksityisen maalle. Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee arvioida uudelleen. Linnustollisesti arvokas suoalue on viimeisiä laajoja luonnontilaisia suoalueita ja erityisen merkittävä riekon esiintymisen kannalta. Riekko on Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyyppit-julkaisussa osoitettu Pirkanmaan vastuulajiksi, koska laji on levinneisyytensä ääri rajoilla Pirkanmaalla ja lajia tavataan enää äärimmäisen vähän. Tiestön ja voimaloiden rakentamisesta aiheutuva häiriö ja tuulivoimalat uhkaavat hävittää lajin viimeisiä elinpiirejä maakunnassa ja uhkaavat myös alueen muuta arvokasta lajistoa. Alueella on myös havaintoja maakotkasta, jonka elinpiirille tuulivoimalat sijoittuisivat.

Kihniön ja naapurikunnan Parkanon alueelle sijoittuu samanaikaisesti useampia tuulivoimahankkeita, osa on kaavoitusvaiheessa, osa vasta suunnittelussa. Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympärillä on seitsemän (7) muuta tuulivoimahanketta; Mäntykangas noin 5 km, Jäkälankangas 6 km, Ruohoinenmäki n. 7 km, Mäntyperä (Kihniö) 3 km, Myyränkangas (Kihniö) 15 km, Takakangas-Pihlajaharju (Parkano) n. 18 km ja Siliäkangas (Karvia) n. 20 km. Yhteensä vähintään 80 voimalaa. Usean eri hankkeen yhteisvaikutusten selvittäminen ja huomioiminen on vaikeaa nykyisillä aineistoilla. Näkymäanalyysit on tehty kyseisen hankkeen ympärille ja viereisten hankkeiden näkyvyyttä on vaikea hahmottaa kaava-aineiston liitteiden perusteella. Hankkeiden maltillisempi ja vähemmän päällekkäinen toteuttaminen mahdollistaisi sen, että hankkeiden vaikutuksista ympäristöönsä saataisiin dokumentoitua tietoa, jolloin ei jouduttaisi turvautumaan pelkästään vaikutusten arviontiin. Osa vaikutuksista on ns. subjektiivisiä, kuten maisemaan liittyvät vaikutukset. Hankealueella

sijaitsee Käskyvuoren ja Alkkianvuoren Geopark-kohteet, joilta avautuvaan maisemaan Lylyharjun-tuulivoimapuistohanke vaikuttaa voimakkaasti.

Arseeni ja sulfaattimaat

Kaavaselostuksen mukaan hankealueen etelä- ja pohjoisosa kuuluvat Etelä-Suomen arseeniprovinssiin. Arseeni on terveydelle vaarallinen, syöpää aiheuttava raskasmetalli, joka voi liueta pohjaveteen. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta. Sähkösiirtoreitti on turvepitoista aluetta, jossa on paksuja turvekerrostumia. Rakentaminen vaatii huomattavia massanvaihtoja, joiden yhteydessä voi paljastua happamia sulfaattisedimenttejä. Happamat sulfaattimaat alentavat pH:ta ja näin lisäävät arseenin liikkuvuutta ja riskiä joutua pohjavesiin.

Oheisaineistona:

Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan karttaluonnos
Kaavaselostus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet
Tuulivoima-alueen arkeologinen inventointi
Linnusto ja luontoselvitys
Lylyharju melumallinnusraportti
Välkeselvitys
Natura tarvearviointi
Lepakkoselvitysraportti
Asukaskysely yhteenveto
Sähköisen karttakyselyn yhteenveto
Lausuntopyyntö tuulivoimaosayleiskaava luonnoksesta
Kuulutus tuulivoimaosayleiskaava luonnoksesta

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee myös arvioida uudelleen. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset tulee huolellisesti selvittää ja pyrkiä laatimaan alueilta sellainen näkemäalue/maisema-analyysi, että myös viereisten hankkeiden voimaloiden näkyminen maisemassa on huomioitu. Tuulivoima-alueet tulevat muuttamaan voimakkaasti maisemaa, joten suojelualueiden ja maisemallisesti/kulttuurillisesti arvokkaiden kohteiden kohdalla hankkeen sopivuutta tulee harkita huolellisesti. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 30, § 31, § 32, § 33, § 37, § 38, § 39, § 40

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 34, § 35**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valituksen saa tehdä

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia koskee
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelulain taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- 3) muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
puhelin: 029 56 42210
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Valitusaika Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet

- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

- Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.
- Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäynti-maksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksuista. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi jakelussa mainitun mukaisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 36

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valituksen saa tehdä

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia koskee
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelulain taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- 3) muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle:
Vaasan hallinto-oikeus
PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43)
65101 Vaasa
puhelin: 029 56 42780
faksi: 029 56 42760
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika: klo 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen:

- Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.
- Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäynti-maksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksuista. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi jakelussa määritellyn mukaisesti.